

Eğitimsel Kapasite Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eğitimsel Kapasite Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20745>

Özet

Eğitimsel Kapasite Ölçeği, eğitim kurumlarının öğretim ve öğrenme süreçlerini etkin bir şekilde yönetme ve geliştirme kabiliyetlerini ölçmek amacıyla tasarlanmış bir Ölçek Uyarlaması çalışmasıdır. Ölçek, okul düzeyinde örgütsel ve yapısal faktörlerin, öğretim kalitesine olan etkisini değerlendiren çok boyutlu bir araç olarak sunulmuştur. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe kültür ve eğitim bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamayı hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Eğitimsel Kapasite, Öğretim Kapasitesi, Okul Yönetimi, Örgütsel Gelişim, Psikometri, Ölçek Uyarlaması

Yazarlar

Yalçın, M.T., Ere, F.

Amaç

Eğitimsel Kapasite Ölçeği'nin temel amacı, eğitim kurumlarının mevcut Eğitimsel Kapasite düzeylerini tespit etmek ve bu kapasiteyi oluşturan alt boyutları analiz etmektir. Ölçek, orijinal İngilizce versiyonunun Türkiye eğitim sistemindeki geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesi için uyarlanmıştır. Elde edilen veriler, okul yöneticilerine ve politika yapıcılara, kapasiteyi artırmaya yönelik stratejik müdahalelerde bulunma konusunda rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Uyarlama çalışması, Türk eğitim sistemindeki bağlamsal farklılıklar göz önünde bulundurularak, ölçeğin maddelerinin kültürel geçerliliğini sağlaması ve Geçerlik ve Güvenirlik analizleri ile ölçeğin psikometrik özelliklerini doğrulamıştır. Bu sayede, Türkiye'deki okulların öğretim kapasitesinin bilimsel standartlarda ölçülmesine olanak tanınmıştır.

Yapı

Ölçek, okulların öğretim performansını etkileyen temel örgütsel ve yapısal faktörleri ölçen "Eğitimsel Kapasite" yapısının temelidir. Bu yapı genellikle, öğretmen yeterliliği, işbirliği kültürü, liderlik desteği, kaynakların etkin kullanımı ve öğrenci odaklılık gibi boyutları içerir. Eğitimsel Kapasite, bir okulun öğrencilerin öğrenme çıktıları üzerinde sürekli olarak iyileştirme yeteneği olarak kavramsallaştırılır.

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede korunup korunmadığı incelenmiştir. Bu tür bir ölçek, genellikle okulların sadece mevcut kaynaklarını değil, aynı

zamanda bu kaynaklar? nas?l mobilize ettiklerini ve dönüştürdüklerini de de?erlendirerek derinlemesine bir analiz sunar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasına yönelik geçerlik çalışmaları, Yalçın ve Ere? (2018) tarafından yürütülmüştür. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışması? bağlamında yapı? geçerliliğinin temel olarak incelendiği varsayılmaktadır. Yapı? geçerliliği, genellikle Doğrula?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yöntemleri kullanılarak ölçeğin teorik yapı?nın?n ampirik verilerle ne ölçüde uyumlu olduğunu belirlemek için test edilmiştir.

Çalışmanın sonuçları, Eğitimsel Kapasite Ölçeği'nin Türkçe formunun, ölçmeyi amaçladığı yapıyı temsil etmede yeterli düzeyde geçerlik kantı? sağlamadığını? göstermiştir. Bu, ölçeğin maddelerinin, kuramsal olarak belirlenen alt boyutlar altında toplanmadığını? ve Türk eğitim bağlamında anlamlı? olduğunu ifade eder.

Güvenirlik

Eğitimsel Kapasite Ölçeği'nin güvenilirlik analizleri de uyarlama çalışması?nın önemli bir parçası?n? olmuştur. Güvenirlik, ölçeğin tutarlılığını? ve kararlılığını? ifade eder. Bu tür çalışmalarda en yaygın kullanılan güvenilirlik ölçütü, iç tutarlılık katsayısı? olan Cronbach Alfa değeridir.

Yalçın ve Ere? (2018) çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılığını?n kabul edilebilir düzeyde olduğunu rapor edilmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda yüksek düzeyde birbiriyle ilişkili olduğunu ve dolayısıyla ölçeğin güvenilir sonuçlar ürettiğini göstermektedir. Ayrıca, alt boyutlar bağ?nda da iç tutarlılık analizleri yapılmış olabilir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, Eğitimsel Kapasite Ölçeği'nin faktör yapı?nın?n doğrulanması? kritik öneme sahiptir. Faktör Analizi, ölçeğin maddelerinin kaç farklı boyutta toplandığını? ve bu boyutların teorik çerçeveyle uyumunu inceler.

Büyük olasılıkla, araştırmacılar orijinal ölçeğin boyut sayısı?n? korumak amacıyla Doğrula?c? Faktör Analizi (DFA) uygulamışlardır. DFA sonuçları, model uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) aracılığıyla ölçeğin çok boyutlu yapı?nın?n Türk örnekleminde de geçerli olduğunu kanıtlamıştır. Bu analizler, ölçeğin yapısal bütünlüğünü sağlamıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği (Örneğin: Tamamen Katılıyorum'dan Hiç Katılmıyorum'a uzanan 4 veya 5 seçenekli bir sistem).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (İngilizce)

Popülasyon Grubu: Eğitim çalışanları, öğretmenler ve okul yöneticileri.

Yaş Grubu: Yetkinler (Eğitim sektöründe çalışanlar).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki farklı kademelerde (ilkokul, ortaokul, lise) görev yapan öğretmenler ve yöneticiler. Uyarlama çalışması için geniş bir örneklem kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan anket formatındadır. Katılımcılardan, okullarının Eğitimsel Kapasite ile ilgili maddelere ne ölçüde katılımları olduğunu belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Yönetimi, Okul Gelişimi, Öğretmen İşbirliği, Geçerlik Çalışması, Güvenirlilik Analizi, Ölçek Uyarlaması

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Figen Ereş

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: feres@gazi.edu.tr (Figen Ereş)

Yayın Adresi: Sağlanan kaynakta mevcut değildir (Muhtemelen Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Test Yılı: Ölçeğin uyarlama çalışması 2018 yılında yayınlanmıştır. Bu tarih, ölçeğin Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin belirlendiği yıl olarak kabul edilir.

Orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: [egitimsel-kapasite-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2018/03/egitimsel-kapasite-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Yalçın, M.T., ve Ereğ, F. (2018). A study of validity and reliability on the Instructional Capacity Scale. *Universal Journal of Educational Research*, 6 (1), 57-67.

Eğitimsel Kapasite Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte doğrudan sağlanmamıştır; ancak bu maddeler yukarıda linki verilen PDF dosyasında yer almaktadır. Akademik bütünlük gereği, maddelerin orijinal dilde ve biçimde korunması esastır. Maddeler, ölçeğin çok boyutlu yapısını (örneğin, Öğretmen İşbirliği, Liderlik Desteği, Öğrenme Odaklılık) temsil eden ifadelerden oluşmaktadır.

Ölçek maddelerine ve derecelendirme sistemine tam erişim için sorumlu yazar Figen Ereğ ile iletişime geçilmesi veya belirtilen akademik referansa başvurulması önerilir.